

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	2 april 2020	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKKENMERK	Z-WNB-RI-REG-2019-2192	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	8207A41F	DOORKIESNUMMER	030-2583311
UW BRIEF VAN	28 oktober 2019	FAX	030-2583139
UW NUMMER		E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	- voorschriften - kaart plangebied - maatregelen uit activiteitenplan - maatregelen uit aanvullende informatie	ONDERWERP	Ontheffing heikikker bedrijventerrein Tappersheul te Oudewater

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht op de aanvraag van 28 oktober 2019 van Econsultancy BV, namens gemeente Oudewater, om ontheffing in het kader van artikel 3.3, eerste lid, artikel 3.8, eerste lid, en artikel 3.34, vijfde lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: wet).

I. Besluit

Gelet op het bepaalde in de wet, het Beleidskader Wet natuurbescherming en Verordening Natuur en Landschap hebben wij besloten u:

ontheffing te weigeren van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, tweede lid, van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen, van nesten, rustplaatsen of eieren van de ransuil, omdat de aangevraagde verbodsbepalingen niet worden overtreden;

ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste, tweede, derde en vierde lid van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk doden of vangen, opzettelijk verstoren, opzettelijk vernielen en rapen van eieren en het beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de heikikker;

voor de periode tussen de verzenddatum van dit besluit en 1 maart 2023.

II. Omschrijving van de aanvraag

Uw aanvraag heeft betrekking op het bedrijventerrein Tappersheul te Oudewater. Het bestaande bedrijventerrein wordt uitgebreid, waarvoor wateren gedempt moeten worden en bomen worden gekapt of verplaatst. U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikelen 3.1 en 3.5 van de wet voor wat betreft de ransuil (*Asio otus*) en de heikikker (*Rana arvalis*) voor de periode van 1 maart 2020 tot 1 maart 2023.

III. Procedure

De aanvraag is afgehandeld overeenkomstig het bepaalde in afdeling 4.1.2 van de Algemene wet bestuursrecht. Op 2 december 2019 en op 19 februari 2020 heeft u deze aanvraag aangevuld.

IV. Toetsingskader

De ransuil is beschermd ingevolge artikel 3.1 van de wet. De heikikker is beschermd ingevolge artikel 3.5 van de wet.

Afwijzing ransuil

De ransuil is in het plangebied vastgesteld. Het plangebied heeft een functie als vliegroute en foerageergebied voor de ransuil. De bomen bieden een geleidende structuur naar een massaroestplaats bij de tennisvereniging Heksenmeppers ten noordwesten van het plangebied. Op deze massaroestplaats verblijven gedurende de winterperiode tientallen roestuilen. Er is slechts één ransuil waargenomen die gebruik maakt van de bomen die moeten wijken voor de voorgenomen ontwikkeling. Om te waarborgen dat deze ransuil gebruik kan blijven maken van het plangebied en van de vliegroute worden er bomen aangeplant die door het nieuw aan te leggen deel van het bedrijventerrein heen een geleidende structuur vormen. Ook zijn er in blijvende bomen rondom het plangebied nestmanden opgehangen om meer broedgelegenheid voor de ransuil te creëren. Er is een kans dat de vliegroute tijdelijk minder functioneel zal zijn in verband met het aanplanten van nieuwe (jongere) bomen. Omdat de overige ransuilen van de massaroestplaats geen gebruik maken van de landschapselementen die door de voorgenomen ontwikkelingen verloren gaan is het aannemelijk dat er alternatieve vliegroutes en foerageergebieden voorhanden zijn om een tijdelijke aantasting van de elementen in het plangebied te ondervangen. Er is geen sprake van een overtreding van de verbodsbepalingen genoemd in de wet, een ontheffing is dan ook niet aan de orde.

V. Toetsing Ruimtelijke Ingreep

Motivering

Heikikker

De heikikker is in het plangebied vastgesteld. Binnen het plangebied bevinden zich poelen die door de heikikker gebruikt worden als voortplantingswater. Het omliggende grasland en de bosschages doen dienst als zomer-/landhabitat en winterrustplaats, hoewel deze elementen door successie wel gedegradeerd zijn. Op basis van het aantal waarnemingen wordt aangenomen dat er 64 exemplaren van de heikikker gebruikmaken van het plangebied. Ook in de directe omgeving van het plangebied is de heikikker aangetroffen. De afstanden zijn voor de heikikker overbrugbaar, mede door een gebrek aan versnippering. Het is hierdoor aannemelijk dat de heikikkers in het plangebied onderdeel uitmaken van een grotere (meta)populatie in de omgeving van Oudewater. Deze (meta)populatie bestaat naar schatting uit ruim 180 dieren. Hiermee is er sprake van een duurzame populatie heikikkers. Door de voorgenomen werkzaamheden kunnen exemplaren van de heikikker worden verstoord en/of gedood en worden voortplantings- en verblijfplaatsen beschadigd en vernield.

Om de negatieve effecten van de werkzaamheden op de heikikker te voorkomen of te verzachten worden mitigerende maatregelen voorgesteld. Voorafgaand aan de werkzaamheden worden drie nieuwe poelen gegraven op het perceel ten oosten van het plangebied. Deze nieuwe poelen kunnen gevuld worden met water uit de bestaande poelen en omliggende watergangen om de kwaliteit van het water versneld te verbeteren. Zodra de heikikkers beginnen aan de voortplanting, en de volwassen exemplaren en eiklommen in de huidige poelen aanwezig zijn, worden de bestaande poelen uitgerasterd. De volwassen heikikkers en eiklommen worden afgevangen en verplaatst naar geschikt habitat in de omgeving; indien de nieuwe poelen nog niet geschikt zijn, dient het uitzetten te gebeuren in geschikte wateren in de directe omgeving van het plangebied waar leefgebied van de heikikker is vastgesteld. Door eiklommen uit te zetten in de nieuwe poelen wordt, voor de heikikkers die daar tot ontwikkeling komen, direct een band gecreëerd met de nieuwe poelen. Door het eventueel kunstmatig inlaten van water in tijden van droogte kan gegarandeerd worden dat de poelen tot augustus voldoende water bevatten om de jonge heikikkers te laten ontwikkelen. Deze heikikkers zullen zodra zij geslachtsrijp zijn gebruik gaan maken van deze poelen. Na het afvangen en verplaatsen worden de huidige wateren gedempt. Deze maatregelen zijn voldoende om de negatieve effecten op de heikikker zoveel mogelijk te voorkomen of te verzachten. Echter, ondanks deze maatregelen worden de heikikkers verstoord en uitgezet, worden eieren geraapt en worden er voortplantings- en verblijfplaatsen van de heikikker beschadigd en vernield. Door de verborgen levenswijze is het bovendien niet uit te sluiten dat er heikikkers door de voorgenomen werkzaamheden zullen worden gedood. Ontheffing is dan ook noodzakelijk om de voorgenomen werkzaamheden uit te mogen voeren.

Het terrein rondom de nieuwe poelen zal beheerd worden om het verder te optimaliseren voor de heikikker. De verplaatste (deel)populatie kan hierdoor duurzaam in stand worden gehouden en onderdeel uit blijven maken van de metapopulatie rondom Oudewater. Door het nemen van mitigerende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden komt de gunstige staat van instandhouding van de heikikker niet in het geding door het uitvoeren van de werkzaamheden.

Belang van de aanvraag

U heeft ontheffing aangevraagd op grond van de belangen 'Flora en fauna en de instandhouding van natuurlijke habitats' en 'Volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten'. U heeft hierbij de volgende onderbouwing aangeleverd:

Flora en fauna en de instandhouding van natuurlijke habitats

"Door de voorgenomen plannen wordt een beter leefgebied gecreëerd voor de heikikker en de lokale ransuilenpopulatie. Het functioneel leefgebied van de ransuil wordt niet negatief beïnvloed door de ontwikkeling, zo blijft de vliegroute tussen foerageergebied en winter-roestplekken behouden, worden meer roestplekken gecreëerd en wordt foerageergebied ingericht. Derhalve zal een negatief effect op de lokale ransuilpopulatie naar verwachting niet optreden.

In de nieuwbouw worden voortplanting- en broedgelegenheden gerealiseerd voor vogels en vleermuizen. In elk nieuw gebouw worden inbouw vleermuis-, huismus- en gierzwaluwkasten gerealiseerd. De daken worden 'groen' ingericht, zodat insecten als inheemse bijen en vlinders meeprofiten. In het naastliggende oostelijke weiland worden houten palen geplaatst die ransuilen kunnen gebruiken als jachtpost, waardoor het foerageergebied optimaal door ransuilen kan worden gebruikt. Langs de randen van het perceel worden houtstapels aangelegd voor kleine zoogdieren (muizen en kleine marterachtigen). Deze maatregelen hebben als doel om de aanbod van prooi voor de lokale ransuil populatie te vergroten. Verder ligt het plangebied in de nabijheid van een bekend broedteritorium van steenuil. Het plangebied maakt in de huidige situatie echter geen onderdeel van het leefgebied van deze soort omdat de broedgelegenheden binnen het plangebied ontbreken (Econsultancy, nader onderzoek 2018 – 2019, 4223.006). Om de lokale steenuilpopulatie bij de ontwikkeling te betrekken worden nestgelegenheden voor de steenuil aangeboden in de vorm van een steenuilnestkast in het zuidoostelijke deel van het plangebied. Gelet op de inrichting van het plangebied, en het geschikte leefgebied voor steenuil, mag verwacht worden dat de steenuil optimaal zal profiteren van de maatregelen."

Volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten

"Het bedrijventerrein Tappersheul is vol. Er is (vrijwel) geen leegstand en geen aanbod. Dat is niet verwonderlijk. De lokale economie bestaat grotendeels uit honkvaste MKB-bedrijven. Er is veel lichte maakindustrie, handel en transport. Ondernemers willen graag in Oudewater blijven. Bij de inschrijving voor 3 hectare eind 2017 schreven 40 ondernemers zich in met een gezamenlijke ruimtevraag van bijna 9 hectare. Hieruit blijkt de sociaaleconomische betekenis. In de omgeving is evenmin aanbod. Woerden, Lopik, Montfoort en IJsselstein werken ook aan uitbreiding van hun bedrijventerreinen maar lopen tegen meerjarige vertraging op. De druk is groot en het aanbod is marginaal. Dat betekent voor Oudewater onder meer dat bedrijvigheid zich in het buitengebied gaat of blijft vestigen in hallen, boerderijen en erven aan wegen die door de ligging in het Groene Hart niet gedimensioneerd zijn op zwaar wegverkeer. Om beleid te voeren waarbij het juiste bedrijf op de juiste plek is gesitueerd, stelt als eis dat er ruimte is voor bedrijven om te verplaatsen. Die ruimte is er nu niet maar is hoognodig."

Gelet op de naar voren gebrachte omstandigheden zijn wij van oordeel dat de belangen 'Flora en fauna en de instandhouding van natuurlijke habitats' en 'Volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' voldoende onderbouwd zijn om de negatieve effecten op de heikikker te rechtvaardigen. Het belang van de ingreep weegt zwaarder dan het beschermingsbelang van de soort.

Alternatievenafweging

Locatie

De ingreep is locatiegebonden en kan niet elders worden uitgevoerd. Rondom Oudewater en het huidige bedrijventerrein komt de heikikker in alle windrichtingen voor. Het bouwen op andere locaties heeft bovendien potentieel negatief effect op de massaroestplaats van de ransuilen. Ten zuiden en westen komt de steenuil voor, waardoor ook op deze locaties geen andere bevredigende oplossingen voorhanden zijn.

Planning

Bij de planning is optimaal rekening gehouden met de kwetsbare periode van de heikikker. De werkzaamheden die invloed hebben op de heikikker worden uitgevoerd na de voortplantingsperiode, en door de eieren te verplaatsen zullen de heikikkers direct binding hebben met ander voortplantingswater. De nieuwe poelen zijn gegraven en geschikt voordat de bestaande poelen worden aangetast. Ook in de gebruiks- en beheerfase wordt rekening gehouden met de heikikker, zodat deze soort duurzaam in het plangebied voor kan blijven komen.

Werkwijze

De werkwijze is erop gericht om negatieve effecten op beschermde soorten zoveel mogelijk te voorkomen of te verzachten.

Door het verplaatsen van de eieren en het wegvangen van volwassen dieren en juvenielen wordt optimaal voorkomen dat er exemplaren van de heikikker gedood worden door de werkzaamheden. Door het plangebied uit te rasteren wordt hervestiging voorkomen.

Inrichting

Bij de inrichting is optimaal rekening gehouden met de toekomstige aanwezigheid van beschermde soorten. De heikikker moest wel verplaatst worden naar buiten het plangebied, omdat het een cultuurvlieder is. Een andere inrichting, met behoud van de huidige poelen, zou dan ook op de langere termijn geleid hebben tot het verdwijnen van de heikikker uit het plangebied. Door het realiseren van inbouwvoorzieningen en verbindende groene structuren wordt bovendien ook voor andere (beschermde) soorten een aantrekkelijk habitat gecreëerd. Door het beheer van het compensatiegebied kan dit verder geoptimaliseerd worden.

Gezien het bovenstaande zijn er geen redelijke alternatieven mogelijk die zouden leiden tot een kwalitatief gelijkwaardig resultaat. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

VI. Conclusie

Gelet op het voorgaande verlenen wij u ontheffing als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de wet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden, deze treft u aan in de bijlage bij dit besluit.

VII. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven/bezwaar tegen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb- adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

VIII. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op het moment van bekendmaking door uitreiking of verzending aan de aanvrager. Van het besluit wordt mededeling gedaan op de website www.officielebekendmakingen.nl

IX. Overleg en informatie

Er kan tevens vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of milieudienst, als u dit nog niet heeft gedaan.

Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

Voor meer informatie verwijzen wij u naar onze website www.provincie-utrecht.nl.

X. Verzending

Dit besluit wordt verzonden aan de aanvrager van de ontheffing. Een afschrift van deze ontheffing wordt verzonden aan:

- RUD Utrecht, Postbus 85242, 3508 AE Utrecht.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen

Mevr. mr. S.L. Munsel
Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

ONTHEFFING

Naar aanleiding van het verzoek van Econsultancy BV op 28 oktober 2019, namens Gemeente Oudewater en de aanvullingen hierop van 2 december 2019 en op 19 februari 2020, gelet op (de) artikel(en) 3.3, 3.4, 3.8 en/of 3.10 van de Wet natuurbescherming,

Verlenen Gedeputeerde Staten van provincie Utrecht hierbij aan:

Naam: Gemeente Oudewater

Adres: Postbus 100

Postcode en woonplaats: 3420 DC Oudewater

Ontheffing 8207A41F voor de periode tussen de verzenddatum van dit besluit en 1 maart 2023

Van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft het opzettelijk doden of vangen, opzettelijk verstoren, opzettelijk vernielen en rapen van eieren en het beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de heikikker (*Rana arvalis*). Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft het perceel gelegen aan de Iepenweg en Toleind, circa 1 kilometer ten noordoosten van de kern van Oudewater en bevindt zich in de Polder Noord-Linschoten, zoals weergegeven op de kaart in bijlage 2 bij dit besluit.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met het Servicebureau van de provincie Utrecht, Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of via servicebureau@provincie-utrecht.nl indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

Voorafgaand aan de werkzaamheden

5. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het werkprotocol dient (aanvullend) de volgende aspecten te omschrijven:
 - a. Omschrijving van het plangebied, inclusief kaart;
 - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 - d. Wie is de begeleidende ecooloog (inclusief contactgegevens);
 - e. Welke activiteiten zijn/worden door de ecooloog begeleid;
 - f. Hoe er wordt/is omgegaan met onverwachte (beschermde) soorten binnen het plangebied.
6. De ontheffinghouder dient, twee weken voorafgaand aan de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen, het meldingsformulier 'aanvang werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/startwerkzaamhedenwnb>. Bij de melding dient het werkprotocol zoals omschreven in voorschrift 5 bijgevoegd te zijn.

Gedurende de werkzaamheden

7. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
8. Tijdens de werkzaamheden dient een logboek te worden bijgehouden. In het logboek dienen gemaakte ecologische keuzes vastgelegd te worden zoals goedkeuring / vrijgeven door een ecooloog, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol en gekozen mitigerende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten van de uitgevoerde handelingen, omschreven in de voorschriften 10 tot en met 13, geregistreerd.

Na afronding van de werkzaamheden

9. Na afronding van de werkzaamheden dient de ontheffinghouder het meldingsformulier 'einde werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/eindwerkzaamhedenwnb>. Het logboek zoals omschreven bij voorschrift 8 dient bijgevoegd te worden.

Specifieke voorschriften

10. U dient de maatregelen uit te voeren zoals omschreven op pagina's 20 tot en met 23 van het bij de aanvraag gevoegde activiteitenplan (bijlage 3 bij dit besluit).
11. Voor zover in aanvulling op voorschrift 10 dient u de maatregelen uit te voeren zoals voorgesteld in de aanvullende informatie van 19 februari 2020 (bijlage 4 bij dit besluit).
12. U dient voorafgaand aan het verplaatsen van de eiklonpen vastgesteld te hebben dat er in de compensatiepoelen voldoende voedselaanbod is voor de larven van de heikikker (o.a. *Daphnia spec.*) en dat de zuurtegraad van het water geschikt is. Indien dit niet het geval is dienen de eiklonpen uitgezet te worden in bestaand voortplantingswater in sloten of greppels, op of aan watervegetatie aan het wateroppervlak.
13. Indien de eiklonpen reeds zo ver ontwikkeld zijn dat sprake is larven in het water dient met de verplaatsing gewacht te worden tot de larven gemetamorfoseerd zijn (verplaatsing van juvenielen vanaf juli).
14. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend. Deze dient in ieder geval bij de start van de werkzaamheden aanwezig te zijn op de planlocatie.
15. Deze ontheffing kan, conform artikel 5.4 van de wet, worden ingetrokken, indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.

Contactgegevens

Aanspreekpunt in het kader van deze ontheffing en de daaruit voortvloeiende voorschriften is het Servicebureau van de provincie Utrecht, Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht, bereikbaar op telefoonnummer 030 – 258 33 11 of e-mailadres servicebureau@provincie-utrecht.nl.

Bijlage 2: kaart plangebied

Figuur 1. Topografische ligging van de onderzoekslocatie.

6 TE TREFFEN MAATREGELEN HEIKIKKER

6.1 Inleiding

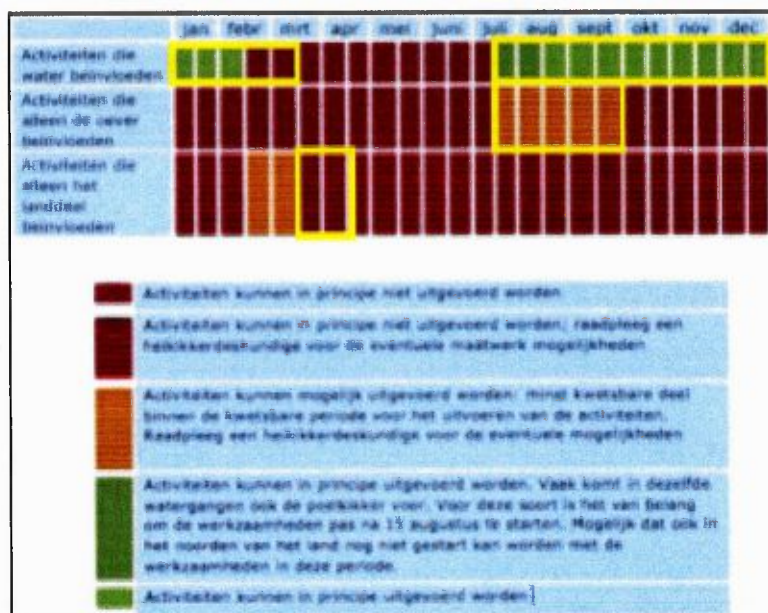
De te nemen maatregelen zijn in te delen in de volgende vier stappen:

- onderzoekslocatie voor de ingreep ongeschikt maken voor beschermde soorten;
- controle ronde(s) om afwezigheid beschermde soorten op moment van ingreep aan te tonen;
- alternatieve verblijfplaatsen aanbieden als permanente opvang van het verlies van de potentiële verblijfplaatsen voor de periode tussen de ingreep en de realisatie van de nieuwe situatie;

6.2 Mitigerende en compenserende maatregelen

Ad a. onderzoekslocatie voor de ingreep ongeschikt maken voor beschermde soorten:

Het ongeschikt maken van het plangebied voor de heikikker zal gebeuren buiten de gevoelige perioden. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van de heikikker. In het geval van de onderzoekslocatie betekent dit, dat de werkzaamheden die water beïnvloeden tussen half juli en half maart moeten gebeuren, dat de werkzaamheden die land beïnvloeden tussen half maart begin april moeten plaatsvinden (kooactiviteit in Utrecht) en dat de activiteiten die alleen de oever beïnvloeden tussen half juli en eind september moeten plaatsvinden (zie figuur 30).

Figuur 30. Perioden waarin activiteiten al dan niet uitgevoerd kunnen worden (kennisdocument Bq12, heikikker). De meest geschikte periode (Provincie Utrecht) is met een gele kader aangegeven.

De te uit te voeren maatregelen betreffen 5 fasen. Deze fasen en de te nemen stappen zijn in overleg met de lokale deskundige Richard Slagboom, Arvalis overlegd.

Fase 1. Tussen eind maart en begin april, na de kooactiviteiten worden de eiklompjes van heikikker uit het plangebied (poeltjes) naar de nieuwe compensatie poelen overgebracht.

Fase 2. Voordat de werkzaamheden daadwerkelijk worden uitgevoerd, wordt het landgebied ongeschikt gemaakt door de grazige vegetatie kort te maaien waardoor de kikkers wegtrekken. Het kortmaaien van de begroeiing zou van het zuiden naar het noorden, in de richting van de compensatie gebied geschieden zodat de op het plangebied aanwezige dieren in de richting van het alternatieve compensatiegebied kunnen uitwijken.

Fase 3. Voordat de werkzaamheden met betrekking tot water worden uitgevoerd, worden de poeltjes leeg gevangen (eind juli). Vervolgens worden paddenschermen geplaatst rondom het hele plangebied met ingegraven halve emmertjes waarin de andere kant van de emmer geopend blijft.

Fase 4. Eind juli wordt het hele plangebied leeg gevangen van heikikker en andere amfibieën zoals bruine kikker, groene kikker en gewone pad. De gevangen amfibieën worden buiten het afgezet gebied door een ecoloog uitgezet.

Fase 5. Als aanvulling op het ongeschikt maken van het gebied worden plaatmaterialen neergelegd (tapijttegels) waarna deze worden gecontroleerd om de laatste (schuilende) exemplaren van heikikker uit het werkgebied weg te vangen. Op deze manier worden de laatste aanwezige exemplaren verzameld en direct aan de andere zijde van het scherm, weer losgelaten. Als er na 5 opeenvolgende controleronden geen heikikkers meer worden aangetroffen wordt het gebied vrijgegeven voor de geplande werkzaamheden.

Indien de maatregelen getroffen worden zoals beschreven in dit projectplan zal de situatie voor de betreffende soorten niet verslechteren

Ad c. controleronde(s) om afwezigheid beschermde soorten op moment van ingreep aan te tonen;

De tapijttegels, schermen en emmertjes worden regelmatig gecontroleerd om te voorkomen dat onverhoopt toch individuen van de heikikker zich in het projectgebied verspreiden. In de actieve periode van de heikikker (half maart - oktober) dient minimaal één keer per week het amfibieënscherm te worden gecontroleerd op gebreken. Gebreken aan het scherm dienen direct te worden hersteld.

Ad d. in de nieuwe situatie duurzame verblijfsmogelijkheden voor beschermde soorten creëren.

Het op het plangebied aanwezige huidige leefgebied van de heikikker is niet optimaal. Dit betreft verschillende criteria van de land- en water kwaliteit. Dit betreft de voedselrijkdom, pH, beschaduwing en het biotoop (zie tabel 1). In het noordoostelijke deel van het plangebied, wordt een kerngebied ontwikkeld voor deze soort. Het gebied wordt optimaal ingericht en een optimale beheer wordt toegepast. Het te realiseren leefgebied zal verschillende onderdelen van het leefgebied van de heikikker bevatten zoals ondiepe visvrije wateren waar de eieren worden afgezet, plekken waar de heikikkers in de actieve periode verblijven en plekken waar ze overwinteren (bosjes, ruigte, holletjes). Het voedselrijkdom van het waterhabitat moet oligotroof tot mesotroof zijn. De pH moet tussen 5 en 8 zijn en de omtrek van deze poeltjes moet ondiep zijn (<25 cm) en zonder beschaduwing. Deze poeltjes moeten het water tot minstens half juli bevatten. Om het landgebied verder te verbeteren zal de aanwezige vegetatie kort gehouden worden door het extensief beweiden met jong vee. Door het optimaal inrichten van het compensatie gebied wordt de concurrentie met de bruine kikker verminderd onder ander door onbeplante poelen, weinig vegetatie in de omgeving en de lage pH.

Het compensatie gebied voor de heikikker wordt niet alleen kwalitatief verbeterd maar ook kwantitatief. Er worden in totaal 3 compensatie poeltjes gerealiseerd en het noordelijk gelegen moerasje gebied wordt behouden. De compensatie poeltjes betreffen een grotere oppervlakte dan in de oorspronkelijke situatie (2.193 m² versus 1.470 m²). Daarnaast wordt in de nieuwe situatie in totaal 2,5 keer meer water gerealiseerd in vorm van watergangen (79.018 m² versus 31.510 m²). Deze waterstructuren kunnen door een optimaal beheer ook meer potentie brengen voor de populatie heikikker. Het is bekend dat deze soort in de Provincie Utrecht zich ook langs de watergangen kan voortplanten en overwinteren (mondelijke mededeling, Richard Slagboom, Arvalis 2019). Tot slot worden meerdere bosjes aangeplant om de winterverblijfplaatsen van deze soort te behouden. Er wordt in totaal 1,5

keer meer beplanting in vorm van bosjes, losse bomen en bomenrijen aangeplant (27217 m² versus 18593 m², 78 bomen versus 33). In totaal wordt meer natuur gerealiseerd en van een hogere kwaliteit dan in de oorspronkelijke situatie (zie figuur 31).

Figuur 31. Toekomstige plannen met in het noordelijke deel een compensatie gebied voor de heikikker.

7 TE TREFFEN MAATREGELEN RAN SUIL

7.1 Inleiding

De te nemen maatregelen zijn in te delen in de volgende vier stappen:

- a. onderzoekslocatie voor de ingreep ongeschikt maken voor beschermde soorten;
- b. controlerende(s) om afwezigheid beschermde soorten op moment van ingreep aan te tonen;
- c. alternatieve verblijfplaatsen aanbieden als permanente opvang van het verlies van de potentiële verblijfplaatsen voor de periode tussen de ingreep en de realisatie van de nieuwe situatie;

7.2 Mitigerende en compenserende maatregelen

Ad a. onderzoekslocatie voor de ingreep ongeschikt maken voor beschermde soorten;

Het ongeschikt maken van de bosjes voor de ransuil zou gebeuren door het zorgvuldig kappen en weghalen van bomen en struiken. Bij voorkeur zal het vanaf het zuiden naar het noorden geschieden zodat de op het plangebied aanwezige ransuil tijd genoeg heeft om de locatie te verlaten.

Ad b. controlerende(s) om afwezigheid beschermde soorten op moment van ingreep aan te tonen;

Om zeker van te zijn dat de getroffen maatregelen effectief zijn geweest wordt voorafgaand aan het begin van de werkzaamheden (kap van het bosje) een controlerende uitgevoerd op de aanwezigheid van de ransuil.

Ad d. in de nieuwe situatie duurzame verblijfsmogelijkheden voor beschermde soorten creëren.
In de nieuwe situatie worden de rustplekken in vorm van kleine bosjes gerealiseerd, bij voorkeur door het herplanten van de oorspronkelijke bosjes (zie figuur 21). Voor de lokale populatie van de ransuil worden twee kunstmatige nestlocaties in de directe omgeving van het plangebied aangeboden, bij voorkeur in de bomenrijen ten noordoosten van het plangebied.

7.3 Zorgvuldig handelen en zorgplicht

Aan het zorgvuldig handelen en de zorgplicht wordt voldaan door het werken buiten de gevoelige perioden van de betreffende soorten. De wijze waarop de werkzaamheden betreffende het ongeschikt maken wordt uitgevoerd, zal worden beschreven in een ecologisch werkprotocol. Hierin wordt beschreven op welke wijze het beschadigen van heikikker, ransuil en andere soorten wordt voorkomen, hoe te handelen bij het aantreffen van een beschermde soort, hoe te handelen bij onvoorziene omstandigheden. Tevens wordt vastgelegd welke partijen betrokken zijn bij de werkzaamheden en welke verantwoordelijkheden deze partijen hebben ten aanzien de uitvoering.

Heikikker

- Eind juli 2020 wilt u de bestaande poelen leeg (laten) vangen en de aanwezige dieren verplaatsen naar de nieuwe poelen. Wanneer zijn deze poelen gegraven? Zijn deze al geschikt op het moment dat de heikikkers verplaatst worden?

Deze poelen worden zo snel mogelijk gerealiseerd, mogelijk in maart. Tevens zal wat randbeplanting overgezet worden, waardoor er direct beschutting is voor de dieren. Daarmee zijn de poelen direct geschikt als alternatief.

Door het optimaal inrichten van het naastliggende perceel wordt een optimaal leefgebied gecreëerd en de drachtkracht wordt verbeterd. In de eerste instantie wordt de competitie met de bruine kikker vermeden. Een relatief voedselarme perceel wordt ingericht om aan elke stadium van de heikikker leef cyclus te voldoen. Het betreft voorplantingswateren en zomer en winterhabitat. Het verhoogde voedselaanbod van de in te richten gebieden zorgt dat de dieren zich duurzaam in stand kunnen houden.

Het verplaatsen van eiklommen kan een efficiënte methode zijn gezien dat amfibieën naar hun geboorteplek trekken om daar te zorgen voor het nageslacht. Daarnaast kan het water uit de oorspronkelijke poelen gebruikt worden voor het vullen van de nieuwe poelen, wat een overgang van waterkwaliteit vergemakkelijkt. Het waterniveau tijdens de vangactiviteiten moet zodanig gedaald zijn dat de aanwezige exemplaren weggevangen of opgeraapt kunnen worden. Het afvangen met behulp van schepnetten is het meest effectief. Het afvangen moet bij voorkeur in minimaal 3 rondes plaatsvinden voor voldoende effectiviteit. Indien de nieuw gegraven poelen nog niet geschikt zijn als leefgebied kunnen de oorspronkelijke waterplanten: riet en lisdodde gedeeltelijk herplant worden om als schuilmogelijkheden te dienen in de nieuwe poeltjes. Dergelijke schuilmogelijkheden kunnen ook gecreëerd worden door het leggen van takken aan de randen en in de poeltjes.

Het wegvangen en verplaatsen van juvenielen en volwassen exemplaren is ook een efficiënte methode om het plangebied amfibieënvrij te maken. De gemetamorfoseerde exemplaren zijn tussen juni en juli te vinden op de oevers van de voorplantingswateren en kunnen in deze periode makkelijk gevangen en verplaatst worden. De wegvangactiviteiten moeten onder geschikte weersomstandigheden en in meerdere wegvangenrondes gebeuren. Verder kunnen door het neerleggen en controleren van plaatmaterialen de laatste schuilende individuen weggevangen en verplaatst worden. Mocht het in het voorjaar 2020 niet mogelijk zijn om de eiklommen te verplaatsen dan willen we graag de mogelijkheid hebben om in de zomer 2020 (juni - juli) de juvenielen en volwassen exemplaren te verplaatsen.

- U stelt voor om de nieuwe poelen voor de heikikker niet meer dan 25 centimeter diep te maken (in het rapport staat omtrek, logischerwijs neem ik hier diepte aan – bij geen reactie op dit onderdeel ga ik er van uit dat mijn interpretatie klopt), zodat het water snel opwarmt wat de ontwikkeling van de eieren ten goede komt. Het is de bedoeling dat de nieuwe poelen minimaal tot half juli water bevatten zodat de juveniele heikikkers volledig tot ontwikkeling kunnen komen en de poel niet droogvalt terwijl de larven zich nog aan het ontwikkelen zijn. Echter kan een poel van 25 centimeter diep, bij drogere periodes, snel droogvallen. Hoe is geborgd dat dit niet gebeurt, wie draagt hier zorg voor? Zijn er mogelijkheden tot waterinlaat? Is er overwogen om de poelen dieper te maken met een flauw talud, zodat er altijd een warme(re) oeverzone zal zijn en de kans op droogvallen verkleind wordt?

De landschap afdeling van de gemeente Woerden waarborgt dat de poelen water zullen behouden tot minimaal half juli. Dit zal door technische maatregelen gerealiseerd worden.

- Wie zal uiteindelijk verantwoordelijk zijn voor het onderhoud en de instandhouding van deze poelen (periodiek baggeren om verlanding tegen te gaan) en het omringende leefgebied?

De landschap afdeling van de gemeente Woerden zorgt voor het onderhoud en de instandhouding van deze poelen.

- Uit het activiteitenplan blijkt dat het beheer geoptimaliseerd wordt voor de heikikker, waar bestaat dit beheer uit? Ik verzoek u het beheerplan toe te sturen zodat ik dit mee kan nemen in mijn beoordeling.

De landschap afdeling van de gemeente Woerden zal een beheerplan opstellen. Zodra dit plan beschikbaar is, wordt het naar u toegestuurd.